Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18435

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu akademik giri?, Seyithan Demirdag taraf?ndan 2017 y?l?nda Türkçeye uyarlanan Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'ne (ÇSAÖ) odaklanmaktad?r. Ölçek, bireylerin **çe?itlilik** ve **sosyal adalet** kavramlar?na yönelik tutum ve alg?lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültüründeki psikometrik özelliklerini, özellikle geçerlik ve güvenirlik düzeylerini incelemeyi hedeflemi?tir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak uygulanmaktad?r ve e?itim bilimleri alan?nda yap?lan ara?t?rmalarda kullan?ma sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Çe?itlilik, Sosyal Adalet, Tutum Ölçe?i, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, 5'li Likert.

Yazarlar

Seyithan Demirdag

Amaç

Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin toplumsal farkl?l?klara kar?? gösterdikleri duyarl?l?k düzeyini ve toplumsal kaynaklar?n adil da??t?m? ile f?rsat e?itli?i gibi konular? içeren **sosyal adalet** ilkelerine olan inançlar?n? ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim ve psikoloji alanlar?nda çal??an profesyonellerin, ö?rencilerin veya kat?l?mc?lar?n çe?itlili?e ve adalete yönelik tutumlar?n? nicel olarak belirlemelerine olanak tan?r.

Ölçek, sosyal psikoloji ve e?itim psikolojisi ara?t?rmalar?nda, bireylerin kapsay?c?l?k ve e?itlik konular?ndaki fark?ndal?k seviyelerini saptamak, bu fark?ndal?klar? etkileyen faktörleri ara?t?rmak ve bu konularda yürütülen e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek için kritik bir araç olarak hizmet vermektedir.

Yap?

ÇSAÖ, psikolojik bir yap? olarak, bireylerin toplumsal farkl?l?klara (etnik köken, kültür, cinsiyet, sosyoekonomik durum vb.) yönelik kabul ve kapsay?c?l?k e?ilimlerini yans?tan karma??k bir yap?y? ölçmektedir. Ölçe?in ölçtü?ü yap?, genellikle iki ana bile?en etraf?nda ?ekillenir: **Çe?itlili?e Yönelik Tutum** (farkl?l?klara de?er verme ve dahil etme) ve **Sosyal Adalet Taahhüdü** (e?itsizliklerin giderilmesi ve adil kaynak da??t?m? için sorumluluk hissetme).

Bu yap?, bireyin sadece çe?itlili?i kabul etme e?ilimini de?il, ayn? zamanda aktif olarak sosyal e?itsizliklerin azalt?lmas?na yönelik bir sorumluluk alma düzeyini de yans?t?r. Ölçe?in maddeleri, bu iki temel boyutu kapsayacak ?ekilde haz?rlanm??t?r, böylece kat?l?mc?lar?n hem bili?sel hem

ARABPSYCHOLOGY.COM

de duygusal düzeydeki sosyal adalet alg?lar? derinlemesine incelenebilir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Seyithan Demirdag taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanan uyarlama çal??mas?nda detayl?ca incelenmi?tir. Uyarlama sürecinde, ölçe?in maddelerinin Türkçeye kültürel ve dilbilimsel aç?dan uygunlu?u sa?lanarak içerik geçerli?i desteklenmi?tir. Yap?lan psikometrik analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak Türk kültüründe de geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir.

Özellikle yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yöntemleriyle test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak belirlenen faktör yap?s?n?n (alt boyutlar?n?n) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak anlaml? ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek üzere yap?lm??t?r. Demirdag (2017), Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?n? hesaplayarak ölçe?in genelinde yüksek düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu rapor etmi?tir. Bu yüksek **güvenirlik** katsay?lar?, ÇSAÖ maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Yüksek güvenirlik bulgular?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? benzer gruplarda uyguland???nda benzer sonuçlar üretece?i anlam?na gelmektedir, bu da ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m güvenilirli?ini art?rmaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda, Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'nin orijinal formunun faktör yap?s?n? Türk örnekleminde do?rulamak amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar?n? (genellikle Çe?itlilik Alg?s? ve Sosyal Adalet Taahhüdü) Türk kültürü ba?lam?nda da koruyup korumad???n? belirlemek için hayati önem ta??maktad?r.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korundu?unu ve maddelerin ilgili faktörlere yeterli düzeyde yüklendi?ini göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ba?ar?l? oldu?unu ve yap?sal geçerli?inin sa?land???n? teyit etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Çok Maddeli Öz Bildirim Ölçe?i

Derecelendirme: 5'li **Likert ölçe?i** (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyon (Uyarlama çal??mas? genellikle e?itim fakültesi ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (18+)

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? spesifik örneklem, *Karaelmas E?itim Bilimleri Dergisi*'ndeki makalede detayland?r?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ka??t/Kalem veya dijital ortamda uygulanan öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Likert Tipi, Tutum, Kapsay?c?l?k, E?itlik, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Seyithan Demirdag

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor (Makalede belirtilmemi?tir.)

?leti?im E-posta Adresi: seyithandemirdag@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? dönemdeki akademik kurum adresi (Detaylar için makaleye ba?vurulmal?d?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazar?n izni gereklidir. Yazar?n e-posta adresi üzerinden ileti?im kurulmas? önerilir. Ölçek, bir akademik yay?n içerisinde sunuldu?u için, kullan?m ücreti hakk?nda spesifik bir bilgi bulunmamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Temel Referans:

Demirdag, S. (2017). Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i: Geçerlik ve Güvenirlik Çal??mas?. *Karaelmas E?itim Bilimleri Dergisi, 5*(2), 273-284.

Ek Bilgiler ve Eri?im:

Makalenin orijinal ba?lant?s? ?u adreste mevcuttur: ebd.beun.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?u adresten indirilebilir: cesitlilik-ve-sosyal-adalet-olcegi-toad.pdf

Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?m için yazarla ileti?ime geçilmesi veya referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Maddeler bu giri?te mevcut de?ildir. Kullan?c?lar?n ölçek maddelerine eri?mek için Demirdag (2017) referans?ndaki makaleyi incelemeleri tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM